

A Kossuth Lajos Községi Ház és Könyvtár könyvtárrészlegének 2022. évi beszámolója

2096 Üröm, Dózsa Gy. út 18.

Intézményvezető: Papp Ákos

Könyvtáros és jelen beszámoló készítője: Mervó Katalin

Rövid összefoglaló

A könyvtár a Kossuth Lajos Községi Ház és Könyvtár integrált kulturális intézmény része, azonban a közösségi ház és a könyvtár két külön telephelyen végzi a működését.

A könyvtár kiemelt népszerűségét támasztja alá, hogy 2022-ben a beregisztrált használók száma 602 fő volt, ami éppen 100 fővel magasabb szám az előző évinél. E számadaton belül az új beiratkozók száma 163 (míg 2021-ben 126 fő) volt, ami szintén jelentős emelkedésnek tekinthető. A legtöbb beiratkozó a 14 év alatti korosztályból került ki (272 fő), ezt követi a 30-54 éves közötti korosztály (149 fő). A tárgyévi látogatók száma 4 518 (2021-ben 2 542) fő volt, csaknem a duplájára emelkedett. Ennek a növekedésnek az oka az alábbiakból adódik össze:

- a járványügyi korlátozások megszűnése,
- Üröm lakosságának folyamatos emelkedése,
- a papír, így a könyvek árának emelkedése,
- a könyvtár új könyvekkel való ellátottsága,
- a könyvtár folyamatos népszerűsítése.

A kikölcsönzött dokumentumok száma 22 189 db (2021-ben 13 429) volt, ami továbbra is azt jelzi, milyen nagy és egyre növekszik az igény és az érdeklődés Ürömben a könyvekre. Az érdeklődési területek köre változatlan: továbbra is a gyermekkönyvek (11 251 db kölcsönzés) vezetnek, ezt követi a szórakoztató irodalom (romantikus és krimi), valamint a szépirodalom és a szakkönyvek (főleg pszichológia és gyermeknevelés témában) iránti igény.

A célok végrehajtása

A fenti (valamint a részletes könyvtárstatisztikai) adatokat tekintve a könyvtár teljesítette az előző évben meghatározott feladatait, élve a fenntartó által könyvvásárlásra biztosított pénzkerettel (1.819.838 Ft volt a 2022-es évi könyvvásárlás összege). A jelentősen bővülő kínálat igen vonzó az ürömiekek számára, mint ahogy a fenti számok is mutatják a növekedést.

A könyvtár továbbra sem rendelkezik elektronikus katalógussal, csak cédulakatalógus áll rendelkezésre. Ez jelentős manuális- és egyéb többletmunkát igényel mind a katalóguscédulák

legyártása, sorba rendezése, karbantartása, az állományból való kivonás, valamint a dokumentumok keresése szempontjából is.

A cél - mint a könyvtárlátogatók maximális kiszolgálása az adott anyagi és környezeti keretek között - bőven teljesült, illetve jóval felülmúlta az előző évit. Ebben része van a már említett széleskörű és megújuló kínálatnak, valamint az olvasókkal fenntartott folyamatos kommunikációnak, és így a könyvtár jó hírnevének is.

Szervezet

A Papp Ákos vezette összevont intézmény részeként működő könyvtárban 1 fő (e beszámoló készítője: Mervó Katalin) dolgozott könyvtárosként heti 30 órás foglalkoztatásban.

Infrastruktúra

Fizikai terek állapota

A könyvtárban, mint fizikai térben 2022-ben az alábbi fejlesztések történtek:

- Az év végén energiatakarékossági okokból az épület egészében lecserélésre kerültek a régi fénycsővek, a helyüket energiatakarékosak váltották fel.
- A könyvtár folyosóján kicserélésre került 2 könyves szekrény (praktikusabbra, szebb állapotúra) – az egyik olvasói, a másik a Petőfi emlékévkapcsán történt állami adományból.

Az olvasók által intenzíven használt igen régi karosszékek és puffok egyre inkább elhasználódottak, kopottak, szakadtak, cseréjük aktuális lenne. Az épület előtti (utcai) kerámiaburkolat továbbra is erősen sérült, számos kő hiányzik, törött, javításra szorul.

A külső könyvtárteremben a bejáratnál jobbra fent a plafon alatt igen nagy repedés keletkezett a fal teljes hosszában, tovább terjedve a belső helyiségbe. Fontosnak tartom megemlíteni, mert ez egy új, hirtelen, rövid idő alatt kialakult állapot, a nyár folyamán keletkezett, megvizsgálásra érdemes.

Infokommunikáció

Pozitív fejleményként említhető, hogy 2022. januárjától bővült a WIFI elérés, így már az egész épületben van lehetőség csatlakozni az internetre.

A számítástechnikai eszközök tekintetében az egyik, könyvtárlátogatók által is használt számítógép rendkívül lassú, az olvasók panaszkodnak rá, szükség lenne ennek bővítésére vagy cseréjére.

Szintén további előrelépés, hogy - papír- és műanyaggyűjtés céljából - 2022. februárjától az épület rendelkezésére áll egy szelektív hulladékgyűjtő tartály.

Gyűjteményi információk

Gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

A gyűjtemény fejlesztését elsősorban az olvasói igények határozzák meg. Az olvasók szóban és írásban is rendszeresen jelzik, konkrétan mely kiadványokra, illetve műfajokra mutatnak érdeklődést. Természetesen beszerzés előtt a keresett művek színvonala is mérlegelésre kerül.

A gyarapításra fordított összeg 1.819 ezer Ft volt, a leltári számmal ellátott állomány összesen 624 db könyvvel bővült, ezen belül 318 db gyermek- és ifjúsági, 258 db szórakoztató- és szépirodalmi, valamint 48 db szakirodalmi művel.

Az olvasóktól kapott ajándékkönyvek közül 48 db került állományba, mint új kötet, valamint ugyanezen forrásból 97 db könyvet cseréltem minőségi cserével jobb állapotúra, szintén olvasóink adományozása jóvoltából. E folyamat egész évben, folyamatosan zajlik.

Szintén egész évben folyamatosan történik az olvasóktól ajándékba kapott, a raktárban elhelyezett könyvek feltárása, rendszerezése. Ezen átválogatás során kigyűjtésre kerülnek azon értékes könyvek, melyek a könyvtár állományát gyarapíthatják. Az erre nem érdemes könyvek a könyvtár folyosóján folyamatosan kihelyezésre kerülnek, ezek bárki számára ingyenesen elvihetők. A maradék könyvek – a könnyebb kereshetőség miatt - téma szerint kerültek elhelyezésre a raktári polcokon. E feladat azonban soha nem ér véget, a folyamatosan érkező könyvek besorolása, válogatása rendkívül időigényes feladat.

A 2020-ban történt állományból való kivonás (selejtezés) – mivel az egy rendkívül lassú és időigényes folyamat – kapcsán a katalóguscédulák a katalógusszekrényből való kivételezése még mindig tart, ez még 2023-ra is áthúzódó feladat. Ezzel egyidőben elkezdődött egy újabb selejtezés, hiszen helyhiány miatt erre folyamatosan gondot kell fordítani. E feladatban olykor segítséget tudnak nyújtani a könyvtárban közösségi szolgálatot teljesítő diákok.

Újság-, folyóirat előfizetés nincs a könyvtárban, de az olvasókról rendszeresen kapunk már kiolvasott példányokat, melyek itt elérhetők, elvihetők, cserélhetők. Ezen kiadványok iránt is nagy az érdeklődés.

Állományvédelem

Állományvédelem szempontjából a tavalyi évben kifejezetten nagy figyelmet fordítottam az elszakadt, „rongyosabb” könyvek megragasztására – erre elsősorban a nagyobb amortizálódásnak kitett gyermekkönyvek terén volt szükség.

Szolgáltatások

Célcsoportok számára:

- Gyermekek számára (olvasói felajánlásból származó) műanyag gyermekbútorok, leporellós forgópól, játékok, színezés, rajzolás lehetőségét biztosítjuk. 16 év alatt a tagsági díj térítésmentes.
- Mint német nemzetiségi könyvtár is egyben, nemzetiségek számára 191 db német nyelvű dokumentum áll rendelkezésre szép- és szórakoztató irodalom témában, valamint nyelvtanulás elősegítésére. Ezen kívül kb. ugyanennyi angol nyelvű irodalommal, valamint további 16 nyelvet érintő szótárakkal, egyéb, tanulást segítő kiadványokkal is rendelkezik a könyvtár.

Helyben elérhető szolgáltatások:

- Könyvkölcsönzés
- Helyben használat (kézikönyvek és egyes helytörténeti kiadványok)
- Internet használat (heti 1-3 fő él a lehetőséggel)
- Helytörténeti gyűjtemény elérésre nyomtatottan és digitalizálva
- Olvasóterem
- Ingyenesen elvihető könyvek, újságok, CD-k, DVD-k

Online felületek

A könyvtár Facebook oldalal (www.facebook.com/konyvtarurom) rendelkezik, melyen közlések minden, az intézménnyel kapcsolatos aktuális információt, változást, programot, a friss könyvállomány fotóit, könyvvel, olvasással kapcsolatos híreket, cikkeket, érdekességeket. Az oldal követőinek száma 799-ről 901 főre bővült év végére. Írásban itt, illetve e-mailen (konyvtarurom@gmail.com) is tartjuk a kapcsolatot az érdeklődőkkel. Ezeket az elérhetőségeket az olvasók aktívan használják. A Pemete blogon (www.pemete.blog.hu) Üröm helytörténetével kapcsolatos információk olvashatók, illetve ugyanezen közösség facebook oldalal is rendelkezik (www.facebook.com/pemetefu).

Örömteli változás, hogy 2022. márciusától az intézmény rendelkezik saját honlappal (www.muvmhaz.hu), ezen belül a könyvtárral kapcsolatos fontosabb információk itt is elérhetők.

Közösségi szolgáltatások

A könyvtár épületében lévő klubhelyiséget heti rendszerességgel az Ürömi Hagyományőrző Egyesület és a Német Nemzetiségi Egyesület veszi igénybe, illetve bérlet során angol gyermek nyelvtanfolyamnak, varrótanfolyamnak, Ringató foglalkozásoknak és egyéb magánjellegű programoknak, valamint nyári varró-, kézműves- és mesetáboroknak adott helyet.

Partnerségi együttműködések

Jó kapcsolatot ápolunk a helyi József Nádor Általános és Alapfokú Művészeti Iskola könyvtárával. 2022-ben is számos, az állományból kivont, illetve olvasóktól kapott, de a könyvtárunkban már meglévő gyermekkönyvetadtunk át az iskolának.

Egy ürömi édesanya – aki kifejezetten hátrányos helyzetű kistérségek számára végez gyűjtést - kezdeményezése kapcsán – szintén selejtezésből megmaradt – könyveket vitt el tőlünk és adott át a Nógrád vármegyei Szirák község Aprófalva Óvodájának.

A könyvtárból 2019-ben nyugdíjba vonult Szekeresné Juhász Éva továbbra is önkéntesként vállalta a helytörténeti gyűjtésben való részvételt, melynek anyagaiból a már említett Pemete blogot is gazdagítja, illetve a könyvtár facebook oldalán is közzétesz helytörténeti érdekességeket.

Az iskolai közösségi szolgálat keretében 2022-ben 1 fő tanuló teljesítette nálunk teljes egészében az 50 órás szolgálatot, valamint további 5 diák kezdte el a szolgálatot a könyvtárban – reményeim szerint 2023-ban is majd nálunk folytatják tovább.

Marketing

A helyben kiadott önkormányzati újságban, az Ürömi Tükörben 2022-ben egy alkalommal jelent meg a könyvtár könyvajánlója, amely képes és szöveges ismertetőt nyújt néhány újonnan beszerezett könyvről – mintegy kedvcsinálóként is egyben a könyvtárlátogatáshoz.

Az energiaválság okozta változásokról

Energiatakarékosság okokból megtörtént a már említett hagyományos világítótestek LED-esre történő cseréje.

További – takarékossgot célzó – intézkedésként a fűtési szezon kezdetétől a könyvtár épületében max. 20 °C-ra állítható a hőmérséklet, illetve zárva tartási időben 17-18 °C-ra redukáljuk a hőfokot.

Zárásként szeretném kihangsúlyozni, hogy az ürömiekről óriási az igény a könyvek kölcsönzésére és folyamatos az érdeklődés az új megjelenések iránt is. Az olvasókkal való

kommunikáció során egyértelmű, hogy a megnövekedett inflációból adódó, az embereket érintő anyagi hátrányok miatt még fokozottabb igény mutatkozik a könyvtári szolgáltatásokra – ezt a statisztikában szereplő számok is messzemenően alátámasztják. Az olvasók lelkesedéséből látható, hogy a könyvtár bizony egy igen fontos tér az ürmiek életében, a könyvek és a könyvtár léte is felértékelődött (korábban a járványhelyzet, mostanság az infláció okán).

Üröm, 2023. 02. 08.

